

ת"פ 9865/12/13 - מדינת ישראל נגד אורן חסקי

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 9865-12-13 מדינת ישראל נ' חסקי
תיק חיצוני: 47031/2013

בפני מאשימה נגד נאשם
כב' הסגנית נשיאה עינת רון
מדינת ישראל
אורן חסקי

החלטה

מונחת בפני בקשת הנאשם לביטול כתב האישום שהוגש כנגדו נוכח אי קיומה של זכות השימוע, בהתאם לסעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982.

רקע עובדתי ותמצית טענות הצדדים

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של איומים - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - עבירה לפי סעיף 380 לחוק; עבירה של חבלה חמורה - עבירה לפי סעיף 333 לחוק ועבירה של ניסיון פציעה כשהעבריין מזויין - עבירה לפי סעיף 334 + סעיף 335 (א)(1) + סעיף 25 לחוק.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 30.01.13 בשעה 08:56 או בסמוך לה, התגלע ויכוח בין הנאשם, מנהל האחזקה במתנ"ס קריית משה, לבין המתלונן, מנהל המתנ"ס.

על פי עובדותכתב האישום, הנאשם רץ לעבר המתלונן, גידפו והכה בפניו של המתלונן בכך שסטר לו מספר פעמים וכן הכה בו במספר מכות אגרופי. המתלונן ניסה להתגונן מפני הנאשם ופגע באמצעות אצבעו בעינו של הנאשם. אז, הפיל הנאשם את המתלונן ארצה כשהוא אוחז בסכין וניסה לדקור את המתלונן בעודו מאיים עליו כי יהרגו. המתלונן החל צועק לנאשם כי אם יעזוב אותו, לא ידווח על כך למשטרה.

הנאשם עזב את המתלונן וזה האחרון נכנס לשירותי המתנ"ס. ביציאתו מן השירותים, הכה אותו הנאשם בידו ובפניו מספר פעמים באמצעות כסא וכן, איים עליו באומרו לו "היום אני רוצח אותך... אני אהרוג אותך".

עמוד 1

המתלונן אמר לו כי בכוונתו להזמין משטרה והנאשם נס מן המתנ"ס.

המתלונן פנה למשרדו על מנת להזמין משטרה ואז, שב הנאשם והשליך לעברו של המתלונן מנעול ומפתחות, בעודו מאיים עליו באומרו לו "אני אהרוג אותך".

למתלונן נגרמו חבלות בדמות שריטות וכאבים מעל לחי שמאל וכן, שבר עם תזוזה בשליש האמצעי של אולנה הימנית בעטיה נזקק המתלונן לניתוח בהרדמה כללית וקיבוע השבר באמצעות פלטה וברגים.

ב"כ הנאשם טען טענה מקדמית, לפיה לא קויימה בעניינו של הנאשם זכות השימוע בהתאם להוראת סעיף 60א לחסד"פ, כמחוייב בעבירות מסוג פשע ועתר לביטול כתב האישום כנגדו.

לדידו של ב"כ הנאשם, במקרה דנן מדובר באירוע אלימות בין הנאשם לבין המתלונן כאשר הן הנאשם והן המתלונן טוענים כי הצד שכנגד אחראי לתקיפה וכי כל צד הציג אסמכתאות רפואיות על החבלות שנגרמו לו והטיפול הרפואי לו נזקק. מאחר ומדובר במקרה של "מילה מול מילה", ללא הימצאות ראיה אובייקטיבית כלשהי אשר יכול ותטה את הכף לכיוון אחת מן הגרסאות, לא ברור, לטענתו, מדוע ביכרה המאשימה את גרסתו של המתלונן על פני זו של הנאשם. קל וחומר, כאשר קיימות סתירות, לטענתו, בעדותו של המתלונן.

עוד ציין כי במקרה מעין זה, בהתאם לפסיקה הנוהגת, על המאשימה להגיש כתב אישום בעבירה של תגרה במקום ציבורי - ככל שמדובר במקום ציבורי כמוגדר בחוק - הן כנגד הנאשם והן כנגד המתלונן.

לטענתו, עריכת "שימוע בדיעבד", לאחר שהוגש כתב אישום המייחס לנאשם עבירות כה חמורות, לא יהא שימוע הוגן, ישפיע על שיקול דעתה של המאשימה ולא יתן, הלכה למעשה, הזדמנות לנאשם לשכנע כי הוא הקורבן במקרה זה ולא התוקף.

הנאשם ציין כי טרם הגשת בקשה זו, פנה למאשימה בבקשה לביטול כתב האישום עקב אי עריכת שימוע ונענה בשלילה. לדידו, המאשימה תולה נימוקיה לסירובה זה בשיקולי יעילות אשר אין לבכרם על פני זכויותיו היסודיות של הנאשם ובכלל זה, זכותו לעריכת שימוע אובייקטיבי, ללא קיומה של "דעה נעולה" מטעם המאשימה. לטעמו, שימוע ראוי יתבצע רק לאחר ביטולו של כתב האישום התלוי ועומד כנגדו.

על מנת לתמוך טיעונו, הפנה ב"כ הנאשם לפסיקה אשר יצאה תחת ידי בתי המשפט בנושא.

בתגובה, טענה ב"כ המאשימה כי אכן לא נשלחה לנאשם הודעה בהתאם לאמור בהוראת סעיף 60א לחסד"פ. אולם, הסעד הראוי במקרה זה הינו עריכת "שימוע בדיעבד", שכן המשמעות האופרטיבית של ביטול כתב האישום הינה דחיית ניהול ההליך הפלילי כנגד הנאשם וכן, פגיעה באינטרס הציבורי ובמטרות הענישה, כפי שהן באות לידי ביטוי בדמות הרתעת היחיד והרבים, הגמול והמניעה.

ב"כ המאשימה הדגישה כי אין ממש בטענה כי דעתה של המאשימה עלולה "להינעל" משהוגש כתב אישום כנגד הנאשם. המציאות מדגימה כי המאשימה, לא פעם, מבקשת לבטל כתב אישום שהוגש כנגד נאשם, אם בעקבות חסר ראייתי ואם בעקבות שיקולים התלויים באינטרס הציבורי.

עוד הוסיפה כי כבר ביום 26.12.13, במענה שקיבל הנאשם לבקשתו לביטול כתב האישום, הוזמן בא כוחו לשטוח טענותיו בפני המאשימה ולקיים "שימוע בדיעבד". אולם, עד עתה, נמנע מלעשות כן. יש בכך, לדידה, כדי לחזק החשש בדבר רצון הנאשם לעודד הימשכות ההליכים בענייננו.

בכל מקרה, דלתה של המאשימה פתוחה בפניו גם עתה וטענותיו ישמעו בלב פתוח ובנפש חפצה.

אף המאשימה תמכה טיעוניה בפסיקה רלוונטית בנושא.

דין

המסגרת הנורמטיבית לדיון זה מצויה בהוראת סעיף 60א לחסד"פ, וזו לשונה:

"(א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך.

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים ששירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

(ו) ..."

בהתאם להוראת סעיף זה, כאשר עסקינן בעבירה מסוג פשע, חלה חובה על רשות התביעה ליידע את החשוד,

לפי הכתובת הידועה לה, כי חומר החקירה בעניינו הועבר לידה. זכותו של החשוד לפנות אל רשות התביעה, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, להציג טענותיו לגבי העמדתו לדין בפניה ולבקש כי תימנע מהגשת כתב אישום כנגדו.

בתי המשפט עמדו לא פעם על חשיבות זכות השימוע.

זכות זו עשויה לייעל את מלאכת התביעה. יכול ויחסכו משאבים הכרוכים בניהולו של הליך פלילי, באם שכנע הנאשם את התביעה כי אין להעמידו לדין. לחילופין, יכול השימוע לחדד המחלוקות בין הצדדים ולייעל את המשך ההליך ואף עשוי לעודד הידברות בין הצדדים בניסיון להגיע לכדי הסדר טיעון. אולם, עלול הוא גם להקשות על עבודת התביעה ולדחות את פתיחתו של ההליך הפלילי. על כן, לשם הגשמת תכליותיו בצורה אופטימאלית, הכלל הוא כי יש לקיימו מראש (ראה ע"פ 1053/13 חסן הייכל נ' מדינת ישראל ; בג"צ 1400/06 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממלא מקום ראש הממשלה .

אין חולק כי לנאשם לא נשלחה הודעת יידוע, כנדרש בהוראת סעיף 60א לחסד"פ ומשכך, לא נערך לו שימוע טרם הגשת כתב האישום כנגדו.

נשאלת השאלה האם אי קיום השימוע יוביל, בהכרח, לביטול כתב האישום כנגד הנאשם?

הסוגיה נדונה בערכאות השונות בבתי המשפט, ונדמה כי לא ניתן להצביע על גישה אחידה בנושא. במקרים מסויימים נקבע כי אי קיום שימוע טרם הגשת כתב אישום יוביל לביטול כתב האישום כנגד הנאשם ובמקרים אחרים, נקבע כי אין לבטל את כתב האישום ויש לקיים את הליך השימוע בדיעבד.

ההחלטה על העמדה לדין הינה החלטה הנופלת בגדרן של ההחלטות המינהליות. אי קיום שימוע טרם קבלת ההחלטה מהווה פגם בפעולת הרשות המינהלית ומשכך, נקבע כי יש להחיל עליו את דוקטרינת הבטלות היחסית (ראה ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776, 834).

הוזה אומר, יש לבחון נסיבות המקרה גופו ולבדוק תוצאות הפגם.

מהתשתית שהוצגה לבית המשפט על ידי הצדדים, לא ניתן לקבוע בוודאות כי אילו היה נערך שימוע מראש, הייתה משתכנעת המאשימה כי יש לבכר את גרסתו של הנאשם על פני זו של המתלונן. מכאן, כי לא ניתן לקבוע בוודאות כי התוצאה בהכרח הייתה אי הגשת כתב אישום כנגד הנאשם. ובכל מקרה, אף לא ניתן לקבוע בוודאות כי המאשימה הייתה משתכנעת כי יש לייחס לנאשם עבירה של תגרה במקום ציבורי, זאת חלק העבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום שהוגש כנגדו וכמפורט לעיל.

הסטאטוס בו מצוי ההליך, טרם מענה הנאשם למיוחס לו בכתב האישום, מאפשר קיומו של שימוע בדיעבד

והפגיעה בזכויותיו, ככל שהייתה, הינה בת תיקון בשלב זה.

הטענה כי לאחר שהמאשימה חיוותה דעתה והגישה כתב אישום כנגד הנאשם, אין היא יכולה לשמוע טענותיו בלב נקי ובנפש חפצה, אינה מקובלת עלי. חזקה כי גורמי התביעה עושים מלאכתם נאמנה ודלתם פתוחה לשמיעת טענות הנאשם באופן כזה שאם ישתכנעו כי יש לבטל את כתב האישום, יעשו כן. (ראה ע"פ 1053/13 חסן הייכל נ' מדינת ישראל ; ת"פ (מחוזי ת"א) 40131/07 מדינת ישראל נ' בן רובי ; תפ"ח (מחוזי ת"א) 1057/06 מדינת ישראל נ' אזולאי . וכך גם מקרים לא מעטים המובאים בפני באשר לכתבי אישום שהוגשו על ידי אותה שלוחת תביעות ממש והמבוטלים על ידיה עוד בטרם מענה לכתב האישום לאחר דין ודברים עם ב"כ הנאשם.

בנסיבות האמורות, אין ניתן לומר כי פגם זה מצדיק ביטולו של כתב האישום.

לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

המזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, א' תמוז תשע"ד, 29 יוני 2014, בהעדר הצדדים.